

SEAN

Secretariaat:

Laan Corpus den Hoorn 200

Postbus 481

9700 AL Groningen

T (050) 522 49 80 / 9 81

F (050) 522 49 97

M 06 - 51 27 90 40

E mansveldsean@snn-nl.com

Sociaal - Economische *Adviesraad* Noord Nederland

Aan de voorzitter van het
Dagelijks Bestuur van het
Samenwerkingsverband Noord Nederland
Dhr. R. Ter Beek
Postbus 239
9700 AE GRONINGEN

Groningen, 16 januari 2006
Kenmerk: 02/06
Bijlage : Zorgcluster Noord-Nederland

SEAN-advies nr. 69

- **ongevraagd advies over opzet van vorming van een zorgcluster in Noord Nederland**
- **behandeld in de vergadering van 9 december 2005**
- **uitgebracht op 16 januari 2006**

Geachte voorzitter,

In de SEAN vergadering van 9 december jl. is uitgebreid gesproken over het thema 'Zorg'. De aanleiding hiertoe ligt in het eerdere SEAN Advies over een toekomstvisie voor de ontwikkeling van Noord Nederland (december 2004). In dit advies is nadrukkelijk gesproken over het belang van clusterontwikkeling en ook het thema Wonen – Zorg – Recreatie – Kennisoverdracht is in dit kader genoemd.

Daarnaast wordt ook in de Strategische Agenda van het SNN en in de uitwerking van deze agenda, de notitie 'De Koers Verlegd', het zorgthema als speerpunt genoemd voor economische en maatschappelijke ontwikkelingen op lange termijn.

De SEAN heeft aan het onderzoeksbureau Prisma & Partners de vraag voorgelegd een aanzet te geven voor de ontwikkeling van een zorgcluster in Noord Nederland. Bijgevoegd treft u dit rapport aan.

Bestaande initiatieven

De SEAN ondersteunt het rapport als prikkel voor het ontwikkelen van een zorgcluster. Bestaande innovatie initiatieven moeten worden benut en daarbij moet worden aangesloten. Het Noorden heeft hier, in de vorm van het UMCG, een leidende marktpartij in huis, naast de RUG en de Hogescholen. Het bestaande momentum moet worden benut van onder andere de projecten Lifelines, het project E-health, het project wonen++ van de gemeente Groningen, maar ook bedrijvigheid op het gebied van ICT, zorgdiensten, metalelectro, installatietechniek, domotica, personal care, beveiliging en de verzekeringssector. Er ontstaat door nieuwe wetgeving en de zich voorzettende trends een nog niet verkend open terrein dat de huidige partijen in de gezondheidszorg nieuwe mogelijkheden biedt. Men kan denken aan innovatieve zorgconcepten, medische apparatuur, samenwerking in de zorgverlening, gezamenlijke investeringen,

differentiatie van tarieven etc. Dan kan men ook denken aan arrangementen buiten alleen het thema zorg, zoals recreatie, wonen en kennis.

Zorg Innovatie Platform Noord Nederland

Tevens is in Noord Nederland reeds een zorg innovatie netwerk actief, het ZINN, waar aanbieders, afnemers en verwante partijen in het speelveld van zorg, wonen en welzijn de krachten bundelen om lopende en nieuwe zorginnovatie projecten te realiseren.

Intrinsieke sterkten Noord Nederland

Ook dient het zorgcluster te worden gekoppeld aan intrinsieke sterkten van Noord Nederland en moeten er verbindingen worden gemaakt tussen sectoren. Het thema zorg moet breed worden genomen en niet worden beperkt. De tendensen wijzen er op dat er meer marktvrijheid zal komen in de 'Zorg' en dat er dus meer keuzevrijheid zal ontstaan. Daarom zullen wij ons moeten onderscheiden. De clusterbenadering biedt Noord Nederland de kans om in te spelen op de veranderende zorgmarkt door zorgactiviteiten niet langer lokaal of sectoraal te beschouwen maar te zien als cluster op regionaal niveau dat een brede invulling heeft en op bestuurlijk niveau wordt erkend als economisch en maatschappelijk belangrijk voor Noord Nederland.

Werkgelegenheid

Zorg is een majeure economische sector en ook voor de werkgelegenheid in Noord Nederland van groot belang. De SEAN is van mening dat het verder ontwikkelen van een zorgcluster een positieve invloed heeft op de werkgelegenheid en dat ook hier kansen liggen voor Noord Nederland.

Rol van de regionale en lokale overheden

De rol voor de overheden is een belangrijke maar beperkte rol. De regionale overheid kan – veel beter dan de rijksoverheid – door de nabijheid en de nauwere contacten met lokale zorginstellingen, bedrijven, onderwijs- en kennisinstellingen zien wat zich regionaal afspeelt, wat de innovatieve partijen zijn en welke regionale kansen er zijn om tot een cluster te komen.

De overheden moeten zijn voorbereid op acties die zij moeten ondernemen om mee te werken aan marktinitiatieven. Er liggen allerlei overheidszaken die remmend zijn en passief werken bijvoorbeeld in ruimtelijke ordening en woonquota.

De belangrijkste rollen en activiteiten van de provinciale overheid bij clusterontwikkeling zijn:

- A. Op korte én lange termijn te zorgen voor bestuurlijk draagvlak en consistente steun voor het ontwikkelen van een zorgcluster op zo'n wijze dat het sectoroverschrijdende karakter van 'zorg' expliciet wordt gemaakt.
- B. Het bieden van faciliteiten (menskracht en financiële middelen) voor het stimuleren en ondersteunen van netwerkopbouw en kennisuitwisseling tussen clusterpartijen, steun voor precompetitieve programma's tussen bedrijven en kennisinstellingen en steun bij het opstellen van gezamenlijke businessplannen.
- C. Het inrichten en financieren van een ondersteunende organisatie (*lean*, slagvaardig, professioneel, ervaring met clusteropbouw, geen nieuwe institutie) die in de beginperiode het proces van clusterontwikkeling initieert, ondersteunt en versnelt.
- D. Het samen met gemeenten te zorgen dat provinciaal en gemeentelijk beleid in Noord-Nederland dat raakt aan de zorgcluster (zoals op het gebied van wonen, gezondheid, onderwijs, veiligheid, welzijn, ICT, toerisme et cetera) ruimte biedt voor voorgenomen projecten; dat kan worden voorbereid door mogelijke beperkingen zo vroeg mogelijk in kaart te brengen.

Vervolgstap

De vervolgstap voor het stimuleren van de ontwikkeling van een zorgcluster is een inventarisatie te maken en projecten die binnen een zorgcluster passen te bundelen. Een werkwijze die eerder in Noord Nederland is toegepast bij de ontwikkeling van het energiecluster Energy Valley. Wij adviseren het SNN om eenzelfde opzet en werkwijze te hanteren bij de opzet van een zorgcluster.

Graag vernemen wij uw reactie op dit advies.

Namens de
Sociaal Economische Adviesraad
Noord Nederland

K.W. Swaak, voorzitter